

PROLOGAS

2004 METŲ BIRŽELIO 1 DIENĄ vienas itin įžvalgus vengrų verslininkas pakėlė laidinio telefono ragelį. Pokalbis sukosi apie vadinamąją aplinkos analizę, nė vienas iš pašnekovų nesitikėjo aptarinėti ką nors svarbaus ar esminio. Tądien paskambinęs analitikas daugeliu klausimų buvo nusiteikęs itin optimistiškai (išskyrus padėtį Irake), todėl kalbėjo apie viską iš eilės ir paminėjo profesorių Hansą Rekę.

– Girdėjau, Rekę susidomėjo Klerės Lidman mirtimi.

Pasakė tik tiek, bet to užteko, kad vengrų verslininkas išvytų pasaulį kitomis spalvomis.

Istorija, aišku, prasidėjo daug anksčiau.

1

KAI TAI ĮVYKO, Hansas Rekė buvo vos dvylikos.

Vienoje snigo kaip niekada. Dideliame name pasigirdo durų skambutis – atvyko Hanso matematikos mokytojas daktaras Brantas, užsimaukšlinęs gerokai per didelę kailinę kepurę. Šalia stovėjo Rekės amžiaus berniukas. Garbanotas, tamsių akių, įdėmaus žvilgsnio. Daktaras Brantas pristatė, jog tai Gaboras, Hansas padavė ranką.

Toji taip ir liko kaboti ore.

Berniukas tiesiog praėjo pro jį. Judesiai buvo elegantiški ir vikrūs, kaip katino, kartu jis atrodė ir kažkuo grėsmingas. Hansas nesuprato, kas vyksta. Žalios berniuko akys tiesiog švytėjo, iš judesių matėsi, kad yra budrus ir viskam pasirengęs. Šis tas paaiškėjo tik tada, kai abu buvo pasodinti prie stalo šalia knygų lentynos su Bethoveno biustu.

Matėsi, kad nepažįstamasis yra itin gabus. Jie turėjo susirungti ir išsiaiškinti, kuris yra šaunesnis. Daktaras Brantas išdailijo užduotis, susijusias su Kantoro teorema ir begalybe matematikoje. Tą pačią akimirką oras ėmė virpėti nuo įtampos. Gaboras puolė skaičiuoti net drebėdamas iš nekantrumo. Hansas liko ramus ir tarsi paralyžiuotas stebėjo jo pečių liniją.

– Kodėl nerašai? – paklausė daktaras Brantas.

– Spėsiu, – atsakė jis.

Ir toliau liko paskendęs mintyse. Galvojo apie labiau už matematiką viliojančią mįslę. Nustėręs stebėjo žaibiškai, beveik virtuoziskai skaičiuojantį Gaborą. Nutarė, kad leis jam laimėti. „Nes kas man darbo?“ Vis dėlto giliai širdyje nenorėjo nusileisti, todėl netrukus kibo į uždavinį. Manė, kad pavyko visai neblogai – gal ne puikiai, bet tikrai pakenčiamai, tačiau pakėlęs žvilgsnį pamatė triumfuojančias Gaboro akis.

– Darote įspūdį, berniukai. Ką pasakysite apie dvidešimties minučių pertraukėlę? Per ją ir susipažinsite, – aiškiai patenkin-tas pratarė daktaras Brantas. Apsirengę Hansas ir Gaboras išėjo į sodą. Po kojomis gurgždėjo sniegas.

Diena pasitaikė šalta, snigo dideliais kašniais. Staiga Hansas išgirdo silpną pyptelėjimą – trečios oktavos sol. Tas pyptelėjimas pasigirsdavo sulig kas trečiu ar ketvirtu iškvėpimu. Tai tarsi rodė, jog tas berniukas irgi yra pažeidžiamas ir kontrastavo su, regis, bet kada pratrūkti galinčio žmogaus išvaizda.

– Kokiu sportu užsiimi? – paklausė Hansas.

Gaboras, regis, galvojo.

– Savigyna.

Hansui tokio atsakymo nepakako.

– O tiksliau?

– Galiu parodyti.

Gaboras įsitempė, kvėpuojant girdimas pypčiojimas pasidarė pustomiu žemesnis ir virto fa diezu. Tai nukreipė Hanso dėmesį. Tais laikais tai buvo jo prakeiksmas – pasikeitus supan-tiems garsams jis nesąmoningai imdavo analizuoti tonus, todėl, kai Gaboras čiupo, buvo nepasiruošęs.

Jautėsi lyg pakliuvęs į kilpą. Stipriai apsuktas tėsėkėsi į žemę ir kelias akimirkas nieko nematė. Paskui viršuje šmėstelėjo Gaboro akys. Atrodė patenkintos, kaip pasisotinuisio, gavusio ko norėjo plėšrūno.

Netrukus Gaboras dingo, o jis tebegulėjo. Pakaušį varstė skausmas. Tik po trečio ar ketvirto bandymo sugebėjęs atsistoti, Hansas nusvirduliavo į vidų. Plaukai buvo sulipę ir šlapi. Jis ilgai stovėjo palinkęs virš vonios pirmame aukšte ir bandė sustabdyti kraujavimą. Į biblioteką grįžo praėjus penkiolikai ar dvidešimčiai minučių.

Prie rašomojo stalo tebesėdintis daktaras Brantas perdėm išraiškingais gestais ir didžiai nuliūdusio žmogaus žvilgsniu rodė nusivylimą, kad Gaboras išėjo namo, todėl nepastebėjo, jog Reke išblyškęs ir sužalotas. Mama, beje, taip pat neatkreipė dėmesio – staiga pasigedusi kažkokių blizgučių visą vakarą buvo užsiėmusi jų paieškomis.

iš HUSBIO KILUSI jaunesnioji policininkė Mikaela Vargas persikėlė į vieną geriausių Stokholmo kvartalų Grafo gatvėje ir dabar gyvena pas profesorių Hansą Rekę. Jos aplinkoje tai sukėlė aistrų ir apkalbų bangą, bet dabar Mikaelai jau norėjosi dingti iš ten.

Beviltiškai depresijoje paskendęs Rekę beveik neišeidavo iš miegamojo. Ji ketino susikrauti daiktus pasitaikius pirmai progai, bet prieš tai norėjo užbaigti pradėtą tyrimą. Viena mirusia paskelbta moteris, tikėtina, neseniai pateko į turistų nuotraukos kadrą Venecijoje. Nors Mikaela nemanė, jog tai tiesa, istorija kažkodėl nedavė ramybės.

Todėl ji ir nuvažiavo į Kalno gatvėje esantį komisariatą susitikti su inspektoriumi Kajumi Lindrosu, kuris tyrė tą bylą prieš beveik keturiolika metų. Kajus Lindrosas vėlavo, bet jos tai nestebino – kalbėdamas telefonu atrodė atžarus ir nepatenkintas. Mikaela stovėjo registratūroje pirmame aukšte ir kiek apatiškai žvelgė į gatvę, kuria pravažiavo rėkaujančių abiturientų pilnas sunkvežimis. Buvo 2004 metų birželio penktoji, saulėta vasaros diena. Mikaela jau norėjo nešdintis, bet staiga už nugaros pasigirdo balsas.

– Ar jūs ta privatų tyrimą vykdanči kolegė?

Ji atsisuko, paspaudė ištiestą ranką. Kajus pasirodė jaunesnis, nei ji įsivaizdavo, tikriausiai dar nė penkiasdešimties neturi. Didelių, rudų akių, atgal sušukuotais šviesiais plaukais. Antra vertus, ir susidėvėjęs kaip reikiant, o į ją žvelgė taip, lyg dabar būtų be penkių trys nakties. Mikaela pasitaisė džinsinį švarkelį.

– Ačiū, kad sutikote priimti, – padėkojo.

– Klerė Lidman negyva, – atsakė Kajus Lindrosas.

– Gali būti, bet man vis tiek įdomu, – pratarė ji, pasičiupinėdama vidinę kišenę. – Pažadu netrukdyti ilgai.

Inspektorius Lindrosas toliau ją nužiūrinėjo.

– Trukdykite, kiek norite, aš vis tiek netikiu, kad galėtų būti kitaip.

Mikaelai norėjosi sugrūsti ką nors jam į gerklę.

– Gal prieš nuspręsdamas žvilgtelėtumėte į nuotrauką? – paklausė ji ir nusekė paskui Lindrosą į liftą.

KAJUS LINDROSAS, aišku, žvilgtelėjo į nuotrauką. Kvaila, bet jį trikdė, kad priešais stovinti mergina tokia jauna ir dar imigrantė. Antra vertus, nuslopinti savo stereotipus nebuvo lengva, ypač kalbai pakrypus apie Lidman bylą. Tai buvo skaudžiausias jo karjeros epizodas. Istorija, be abejo, keistoka: graži, išsilavinusi, su verslo pasaulio rykliais bendraujanti moteris prieš keturiolika metų dingo be pėdsakų, o po kelių mėnesių pasirodė žinia, kad ji pateko į nelaimingą atsitikimą Ispanijoje ir užsidedęs benzovežiui žuvo. Jis, aišku, galvojo apie tai bent tūkstantį kartų, nors iš tiesų... Velnio, tai jau praeitis, o šiandien penktadienio popietė. Geriau greičiau grįžti namo ir prisigerti, gal dar pakibinti šitą merguželę. Na, bent jau pabandyti tikrai vertėtų.

– Vadinasi, kovojate su jaunimo nusikalstamumu? – pasidomėjo jis.

– Laisvalaikiu stengiuosi užsiimti ir kitais reikalais.

– Ir kaip sekasi?

– Puikiai.

– Įsivaizduoju. Man patinka jūsų švarkelis, – pasakė jis, bet galvoje tikriausiai turėjo krūtinę ir dar kartą nužvelgė ją nuo galvos iki kojų.

Kojos, aišku, galėtų būti ilgesnės, daugiau šypsotis irgi nepakenktų, bet spjauti į tokią tikrai būtų nuodėmė.

Įėjęs į kabinetą Kajus aptvarkė rašomąjį stalą. Anapus praverto lango rėkavo sunkvežimio kėbule susigrūdę abiturientai. Mielai būtų išdėjęs juos į šuns dienas, bet nenorėjo pasirodyti senis.

– Linksminasi, – pratarė jis. – Beveik norėtusi drauge dalyvauti.

– Beveik, – atsakė Mikaela.

– Pati baigusi mokyklą irgi taip laidėte gerklę?

– Ir dar kaip.

– Ne taip jau seniai, tiesa? – toliau kalbėjo jis, bet iš karto pasigailėjo.

Vėl tas susierzinimas, nesąmoningas noras parodyti, kad ji per jauna ir pernelyg nepatyrusi kelti keistas teorijas, jog Klerė neva prisikėlusi iš mirusiųjų, bet žodis ne žvirblis – išskrido ir nebepagausi.

– Norėjote tuo ką nors pasakyti? – paklausė ji.

– Anaiptol, – gynėsi jis. – Tiesiog mano laikais tos baltos kepuraitės atrodė senamadiškos, o dabar visi staiga vėl išsitraukė.

– Šit kaip, – abejingai burbtelėjo ji.

– Maištauti šiais laikais nepopuliaru.

- Tikrai?
- Ar mėgstate Ulfą Lundelį*?
- Ką tokį?

„Priemiesčio mergšės nė velnio neišmano apie Švediją“, – pagalvojo Kajus.

– Nors gal geriau iš karto pereikime prie reikalų, kaip manote? – toliau kalbėjo jis, negebėdamas iki galo nuslėpti balse susierzinimo gaidelės. Ji linktelėjo ir įkišusi ranką į vidinę kišenę išsitraukė plastikinę įmautę su nuotrauka.

Kajus akimirką išsigando, nors pats nesuprato kodėl. „Ne, – ramino save. – Tai neįmanoma.“ Juk yra mirties liudijimas, DNR ekspertizė, o ir pats matė kūną. Klerė Lidman niekaip negalėtų vėl vaikštinėti pasipuošusi elegantišku raudonu lietpalčiu.

* Ulf Lundell – aštuntajame ir devintajame dešimtmetyje populiarus švedų dainininkas, dainų autorius ir rašytojas. (Čia ir kitur – vert. past.)

3

HANSAS REKĖ skambino adagio iš Patetiškosios sonatos, bet vos po kelių minučių numojo ranka. Kūrinys daugiau jo nejaudino, bet kaltas dėl to tikriausiai ne Bethovenas – jo iš viso daugiau niekas netraukė. Atsistojęs Rekė susimąstė, kur eiti. Į kairę ar į dešinę?

Šiuo metu tokie sprendimai sudarė visą jo gyvenimą. Gultis ar dar pasėdėti? Lauke kaukė automobilio signalizacija, ant sienos tiksėjo laikrodis, tarsi skaičiuodamas beprasmiškai iššvaistytas sekundes. Tik tak, tik tak.

Kur Mikaela? Jos nesimatė jau visą savaitę. Grįžo į savo namus? Jei taip, niekas negalėtų už tai kaltinti – jo draugija tikrai siaubinga. Nors vis tiek skaudu. Rekė nusprendė nueiti į virtuvę ir išgerti taurę vyno, bet buvo toks sugriuvęs, kad net ir tai pasirodė nemenka užduotis. Tiesą sakant, sumanymas taip ir liko neįgyvendintas. Užuot nusiųdė į virtuvę, jis pasuko į vonios kambarį ir atsidarė vaistų spintelę. „Uždaryk ir eik iš čia“, – paliepė sau mintyse, tačiau neklausančios rankos jau tiesėsi prie tablečių, kurių buvo gavęs iš Fredžio, to kipšo gydytojo kailyje.

Oksikontinas – taip vadinosi vaistai. Pagal aprašymą, beveik nesukeliantys priklausomybės. „Juokdariai“, – pagalvojo Rekė ir

prisėdęs ant unitazo pasinėrė į užplūdusius prisiminimus. Tie, aišku, nebuvo malonūs, tik dar vienas nerimu persmelkto šlamšto kratinys, kaip antai apie tas tolimas dienas Vienoje, kai vis snigo ir snigo. Ne jau tai niekada nesiliaus? Jis atsistojo, suklušo. Kažką išgirdo? Neabejojo, kad tikrai taip. Laidinėje aidėjo žingsniai, beje, pažįstami.

Už durų kaukšėjo jo dukters Julijos kulneliai. Ritmingai, kaip visada, nors... Jis dar labiau ištempė ausis... Gal ir ne. Žingsniai sulėtėjo. Jiems stigo ryžto, jaunatviško smarkumo. Rekei dingtelėjo, kad pastaruoju metu Julija atrodė susirūpinusi, bet, seniems prisiminimams užgožus mintis, pats nebežinojo, ar dukra ką nors apie tai sakė.

Greitai apsitvarkęs plaukus Reke žengė prie durų, bet įleisti nereikėjo – Julija atsirakino pati. Vis dar kiek apsiblausęs jis nužvelgė dukrą. Julija buvo apsirengusi džinsais su suplėšytais keliais ir odine striuke iš dėvėtų drabužių parduotuvės. Avėjo juodais batais perdėm aukštais kulneliais, be to, buvo per daug prisidažiusi. Stovėdama stipriau susisupo į striukę, tarsi krečiamą šalčio.

– Labas, širdele. Sninga? – paklausė jis ir lyg ieškodamas snaičių nužvelgė dukros petį.

– Čia pokštas?

– Taip, – sutrikęs atsakė jis. – Žinoma, pokštas.

Paskui išskėtė rankas, norėdamas apkabinti, bet Julija praėjo pro šalį.

– Dabar vasara, tėti.

– Irgi tiesa.

– O gal sninga kur nors kitur, tavo mintyse? – toliau kalbėjo ji. Pataikė kaip pirštu į akį.

Rekei teko grįžti į dabartį – juk į svečius atvyko jo mergaitė. Jis dar įdėmiau nužvelgė dukrą. Julija neabejotinai sulysusi, jam tai nepatiko. Tas polinkis į liesumą buvo užkoduotas šeimos genetikoje. Jo motina, aišku, laikė tai vertybe, elegancijos ir kilmingumo požymiu, bet pats žinojo, kad už tos vertybės kartais slypi baimė ir vaikščiojimas skustuvo ašmenimis, bedugnė, noras išnykti.

– Eime papietauti, širdede, – pasiūlė jis.

– Gal pats ir pagaminsi?

Julijos balse girdėjosi atšiaurumas, laibos rankos atrodė įsitempusios.

– Žinoma, – patikino jis ir nuėjęs į virtuvę pradare šaldytuvą. – Tau juk patinka stebėti, kaip nerangiai sukiojuosi prie puodų, bet jei ką, ponia Hanson tikrai bus ko nors paruošusi. Na, štai, – pasakė dirstelėdamas į indą vidurinėje lentynoje. – Ką čia turim? Ogi rizotą, – toliau kalbėjo pauostęs. – Su baltuoju vynu, daržovių sultiniu ir parmezanu. Tik pažvelk, – pridūrė nušvitęs. – Kepti pievagrybiai ir gražgarsčių salotos! Tikra puota!

– Nieko nebus, aš skubu.

– Bet juk ką tik atėjai? Pašildysiu mikrobangų krosnelėje. Dar ir baltojo vyno galiu pasiūlyti – tau juk ką tik suėjo devyniolika, tiesa?

Plačiai šypsodamasis jis bandė suvaidinti didžiai nustebusį, bet atsako nesulaukė.

– Atėjau tik pasakyti vieno dalyko, – pratarė Julija. Apimtas negeros nuojautos, Reke sustingo su rizoto lėkšte rankoje.

Bet gal ramybės neduoda vėl sugrižę tos žiemos prisiminimai? Jis iš visų jėgų stengėsi atrodyti ramus tėvas, saugi užuovėja savo vaikui. Tarsi visai nebūtų ką tik prisirijęs opiatų.

„NEREIKĖJO man čia trenktis, – pagalvojo Mikaela. – Iš viso be reikalo įsivėliau į šią istoriją.“

Ji, aišku, žinojo, kada tai prasidėjo. Jei tiksliai, gegužės dešimtąją, pusę devynių vakaro, kai Grafo gatvėje apsilankęs našlys Samuelis Lidmanas padėjo ant žurnalinio staliuko turisto darytą nuotrauką. Tai buvo slegianti valandėlė. Vyras greitai alsavo, kakta žliaugė prakaitas, marškiniai ties krūtine buvo permirkę. Jis vilkėjo rudą velvetinį kostiumą, avėjo nublizgintais kaubojiškais batais. Nors žvelgiant nuo kaklo žemyn atrodė išpūdingai, tarsi iškaltas iš uolos, veidas buvo raudonas, o žvilgsnis užgesęs. Tokiam tikrai lengva pajusti gailestį.

– Pažvelkite įdėmiai, – pasakė jis. – Turiu ir daugiau nuotraukų. Atkreipkite dėmesį į ausį, nosį, lūpas. Tai tiesiog neįtikėtina.

Lidmanas bandė įrodyti ne šiaip kokį menkniekį. Jo žmona buvo mirusi prieš tryliką su puse metų. Ir paskelbta mirusia ne dingusi be žinios, o identifikuota pagal dantų kortelę. Be to, palaidota Solnos katalikų kapinėse. Sumanymas ją atgaivinti, pasak Rekės, buvo gana ambicingas projektas, tačiau Samuelis Lidmanas baudėsi pabandyti ir vis rodė į Venecijoje užfiksuotą gražią moterį raudonu lietaučiu.

– Pažiūrėkite, jūs tik pažiūrėkite, – kartojo jis.

– Žinoma, parodykite, – atsakė Rekė.

Mikaela spėjo, kad jis kiek įmanydamas švelniau atmes tą pramaną – juk yra džentelmenas iki kaulų smegenų ir stengiasi neskaudinti kitų, o Samuelis atrodė taip, lyg visas gyvenimas būtų pastatytas ant kortos.

Nekilo jokių abejonių, kad tas vyras labai kentėjo. Buvo iki ausų įsimylėjęs ir neseniai susituokęs, kai Klerė jį paliko be menkausio įspėjimo, net neatsisveikinusi. Tai nutiko seniai, 1990 metų rudenį, tačiau žaizda vis neužgijo. Be to, istorija tikrai miglota. Klerė buvo tikra gražuolė ir labai gabi, todėl greitai padarė svaiginančią karjerą. Dirbo viename didžiausių Švedijos bankų „Nordbanken“, buvo vyriausioji analitikė, tiesiogiai pavaldi vykdomajam direktoriui Viljamui Forsui. Tuo metu, prasidedant finansinei krizei, buvo atsakinga už sušlubavusių stambių įmonių ir finansininkų turto įkeitimą už kreditus bei skolų išieškojimą. Jautė didelį spaudimą, bet, anot Samuelio, jai tai patiko. Tikino, kad Klerė buvo kovotoja ir lošėja, o jų santuoka buvusi laiminga. „Buvome tiesiog suaugę vienas su kitu“, – sakė jis.

Vieną vakarą Klerė išėjo išsiųsti laiško Londone gyvenančiai seseriai ir nebegrižo. Tiesiog dingo be pėdsakų. Policija jau kitą dieną pradėjo karštligiškas paieškas. Pasak Samuelio, tai buvo siaubingos savaitės, bet jis vis tiek ilgėjosi tų dienų, nes tuo metu dar turėjo gražią praeitį. Su Klere praleistas laikas atrodė nesuteptas nė menkausios dėmelės, vėliau iš jo buvo atimta ir tai – pačiame paieškų įkarštyje atėjo žmonos žinutė. Ne ilgas laiškas kaip seseriai, o tik atvirukas, kuriame buvo pavaizduotas Sezano nutapytas Gardanas. Rašė palikusi jį, nes daugiau nebeturinti jėgų.

Samuelis teigė, kad išgirsti apie žmonos mirtį būtų buvę ne taip skaudu. Netrukus jis išvyko, kaip pats pasakė, į piligriminę kelionę, ir kelias savaites buvo nepasiekiamas. Pagaliau paskambinęs į namus iš Bombėjaus sužinojo, kad Klerė žuvo per benzo-vežio sprogimą San Sebastiane. Tuo metu dar būtų spėjęs į atsi-sveikinimą Solnos bažnyčioje ir laidotuves.

Tačiau jis nenorėjo.

– Man ji nebeegzistavo, – pasakė Samuelis. Žinia, kad kūnas stipriai apdegęs, irgi nepagerino padėties. Vyras spjovė į viską ir keliavo toliau.

– Padariau gyvenimo klaidą, – pridūrė jis. – Jiems pavyko mane apgauti.

Suprasti tokią logiką nebuvo lengva. Kūną atpažino tiek Klerės sesuo su mama, tiek inspektorius Kajus Lindrosas, tačiau Samuelis buvo vis labiau apsėstas minties, kad žmona gali būti gyva. Akivaizdu, kad taip manyti skatino jos dingimas neatsi-sveikinus ir faktas, kad iš Švedijos išvyko kažkam padedant, an-traip tikriausiai būtų palikusi pėdsakų, o ne išgaravusi kaip dū-mas. Šiaip ar taip, tokia mintis vis tiek atrodė beprotiška. Mikaela prisiminė, kaip Rekei nužvelgiant nuotrauką Samuelis muistėsi raumeningu kūnu ir dar gausiau prakaitavo. Nuotrauka nebuvo labai daug sakanti, tiesą sakant, visai ne įrodymas, kad kažkas prisikėlė iš mirusiųjų. Vis dėlto Reke tyrinėjo nutaisęs itin rimtą išraišką ir ilgai apžiūrinėjo (Mikaela spėjo, kad iš mandagumo) Samuelio atneštas ir kitas, senas Klerės nuotraukas.

– Įdomu, – pratarė jis.

– Jūs irgi matote, tiesa? Čia ji.

– Nežinau, – atsakė Reke. – Tikriausiai sutikssite, kad stinga ryškumo. Drąsiai galiu pasakyti tik tiek, kad Klerės ir šios moters

laikysena bei skeidžiama aura tokia pati. „Where I go, life goes“*, – kaip kartą man pasakė vienas labai savimi patenkintas smuikininkas. Tiesa, man smalsu, ar... luktelėkit...

Daugiau Reke neištarė nė žodžio. Kad ir kiek Samuelis Lidmanas pliurpė apie Klerės ir tos moters panašumus, jis buvo pasinėręs į transą primenančią būseną ir jo nebegirdėjo.

– Ji šiek tiek išsigandusi, argi ne taip? – galiausiai prabilo Reke. – Regis, kažko dairosi?

– Gali būti.

Samuelis Lidmanas įsitempęs stebėjo jį.

– Bet visų pirma...

– Kas?

– Jos eiseną kažkuo ypatinga. Taip, tiesiog plaukia, bet šiek tiek nesimetriškai. Klerė buvo patyrusi dešinio kelio traumą?

Samuelis Lidmanas atrodė priblokštas.

– Tikrai taip, – patvirtino jis. – Kodėl klausiate? Slidinėdama nusitraukė kelio raiščius.

– Nes šios moters eisenoje matau kompensatorinius judesius. Matote? Kairė pėda ir klubas... šiek tiek išlinksta, perima svorį. Aišku, gali būti atsitiktinumas, akimirkos disbalansas, nors kartu nesimato jokio atsargumo ir požymių, kad kažkas pažeista ar kelia skausmą.

– Ką norite pasakyti?

– Kad ji taip ištbulino kompensatorinius judesius, jog žiūrint gal ir nematyti. Visai tikėtina, kad norint pastebėti reikia būtent nuotraukoje užfiksuotos akimirkos. Žinoma, priežastis gali būti ir senas blauzdikaulio ar šlaunikaulio lūžis, bet tokios

* Kur aš, ten ir gyvenimas (angl.).

traumos paprastai nepalieka ilgalaikių pėdsakų. Spėčiau, kažkas iki galo nesugijo meniske.

Pašokęs nuo kėdės Samuelis Lidmanas nuėjo į virtuvę, pas-
kui grįžo. Atrodė vis labiau įsiaudrinęs.

Jam pavyko sukurti karštligišką atmosferą, tarsi tikrai būtų
aptikęs pėdsaką. Mikaela maždaug pusvalandį daugiausia dė-
mesio skyrė jam raminti, todėl ne iš karto pastebėjo, kad Reke
nutilo ir užsisklendė savyje. Pasakė norįs pabūti vienas. Tik kitą
dieną Mikaela suprato, kad jis pradėjo abejoti savo išvada.

Rekei tai buvo būdinga. Jo smegenys akimirksniu pastebėda-
vo daugybę detalių ir sukonstruodavo iš jų tam tikrą įžvalgą, o
paskui išvadai paneigti skirdavo daugiau laiko, nei reikėdavo jai
suformuluoti. Šįkart buvo itin susigėdęs, nes susuko galvą nelai-
mingam vyrui. „Aš idiotas“, – vainojo save. Tikėtina, kad nuo to
ir prasidėjo krizė, dėl kurios ir užslinko tamsa.

Nors šiaip jau visai nesvarbu, kaip labai jis gėdijosi, – Sa-
muelis Lidmanas visai pametė galvą ir nekreipė dėmesio, kad
Rekė persigalvojo. Neatstojo tol, kol galiausiai Mikaela pažadėjo
nuodugniai pasidomėti ta istorija, todėl dabar to nenorėdama
ir atvažiavo su nuotrauka pas inspektorių Kajų Lindrosą. Antra
vertus, pati nebūdama įsitikinusi, negalėjo įtikinti ir kitų, todėl
ant Lindroso apjaukto stalo padėta nuotrauka atrodė niekingai
menkas argumentas.

– Na ką, pažiūrėkime, – pakeldamas nuotrauką pasakė Kajus
Lindrosas.

Va tik žiūrėti ilgai nepajėgė ir nusuko akis į langą, tarsi vilda-
masis vėl išgirsti abiturientų balsus.

– Reikėtų įdėmiau.

Jis pasimuistė.

– Gal norėtumėte išlenkti alaus? Tarkim, kur nors prie vandens. Galėčiau šį tą papasakoti.

Ir nužvelgė, lyg iš naujo ja susidomėjęs, bei kiek nervingu judesiu atsisegė marškinių sagą, tarsi jau nusirenginėdamas prieš laukiantį pasimatymą.

– Ką? Deja, ne, – atsakė Mikaela. – Man reikia namo.

Jai buvo nemalonu.

– Įsitikinusi? Juk penktadienis, šviečia saulė ir visa kita.

– Turiu susitikti su mama, – pasakė ji.

– Šit kaip. Tikrai? Gerai jau, gerai, – burbtelėjo Lindrosas, kūno kalba parodydamas, kad dabar tuo labiau neketina švaisyti jėgų tai kvilai nuotraukai. Mikaela susimąstė, ar nereikėtų pridurti poros žodžių, kad atsisakymas neatrodytų toks kategoriškas, maždaug „gal kitą kartą“, bet tai būtų vaikiška, taip elgiasi tik bailiai, taigi nutarė sutelkti dėmesį į nuotrauką.

– Matote? – pratarė ji. – Ausis ir nosis ypač panašios.

– Tikrai? – papūtė lūpas Lindrosas ir vėl užsisegė marškinių sagą. – O nuotrauką Samuelis Lidmanas rado pas kaimyną?

Akivaizdu, kad keršija. Mikaela pasiruošė gintis.

– Samuelio Lidmano draugas rado ją pas savo kaimyną, – pataisė ji.

– Argi vien tai nestebina? – toliau nenusileido Lindrosas. Tiesą sakant, tikrai stebino.

Rimčiau atrodytų, jei nuotrauka būtų rasta po ilgų, nuoseklių paieškų, o ne tiesiog atsiradusi pažįstamo žmogaus albume, bet yra kaip yra. Mikaela vylėsi, kad netrukus galės iš čia nešdintis ir pamiršti tą istoriją.

– Argi svarbu, kaip rasta nuotrauka? Svarbiausias klausimas, ar čia tas žmogus, ar ne.

– Taip, žinoma, – nesiginčijo Lindrosas, vėl paimdamas nuotrauką. Mikaela užsimerkė ir pagalvojo, kad norėtų būti panaši į joje užfiksuotą moterį. Ir turėti jos skleidžiamą aurą.